

ת"פ 26163/06/15 - מדינת ישראל נגד איתן אמי - עובדים זרים לבניין בע"מ, נחום אריה פרספר

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 26163-06-15 מדינת ישראל נ' איתן אמי -
עובדים זרים לבניין בע"מ ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת אופירה דגן-טוכמכר
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ח. רונן

המאשימה

נגד

1. איתן אמי - עובדים זרים לבניין בע"מ
2. נחום אריה פרספר ע"י ב"כ עו"ד נ. נדר

הנאשמים

גזר דין

1. בהכרעת דין מיום 31.7.18 הורשעו הנאשמים בגין העסקת 15 עובדים זרים בלא שהעמידו להם תנאי מגורים הולמים (עבירה לפי סעיף 2(ב)(4) לחוק עובדים זרים, תשנ"א 1991. ביום 13/9/18 נשמעו הטיעונים לעונש.
2. ב"כ המאשימה טענה כי, כי העבירה של אי העמדת מגורים הולמים היא עבירה חמורה אשר פוגעת בקבוצת עובדים מוחלשים ואף הפנה לפסיקה של בית הדין הארצי לעבודה בעניין. לטענתו בעניינו מדובר בעבירה שבוצעה בנסיבות מחמירות, שכן הליקויים בתנאי המגורים כפי שהתבררו בתיק זה, כללו ליקויי חשמל וגז דהיינו היו מן הסוג שיצר סכנה לחייהם/בריאותם של העובדים. עוד נטען כי לחובת הנאשמים עומד עבר פלילי מכביד (דו"ח עבירות קודמות סומן ת/21) ובכלל זה הרשעה בעבירה דומה (תיק הע"ז 12-46388-01).
3. לטענת ב"כ המאשימה, יש לקבוע כי מדובר ב 15 עבירות נפרדות, שכן לדידו בוצעה עבירה נפרדת ביחס לכל אחד מהעובדים שבגין העסקתם הורשעו הנאשמים, ולפיכך יש להכפיל את הקנס בגין כל עובד במספר העובדים. לדידה, הקנס שראוי להטיל על הנאשמת 1 הוא בסך 805,920 ₪ ועל הנאשם 2 בסך 450,000 ₪.
4. מנגד, ב"כ הנאשמים גורס כי יש שלראות במסכת האירועים בגינה הורשעו הנאשמים עבירה אחת, ומפנה לפסיקה בעניין, לרבות בפסק הדין בתיק האחר שבו הרשעו הנאשמים. לטענתו בשים לב לכך שהנאשמת 1 היא מהחברות הגדולות בישראל המעסיקה עובדים זרים מאז שנת 2005 העובדה שהורשעה פעם אחת בלבד, ופרט לכך הוטלו עליה קנסות עמוד 1

מנהלים בגין עבירות בעלות אופי טכני, מלמדת לזכותה. אשמים מצביע על

5.

עוד טוען ב"כ הנאשמים, לעניין

הנסיבות האישיות, כי הנאשם 2 סובל ממצב בריאותי לקוי ביותר כמפורט במסמכים הרפואיים שהוגשו על ידו (סומנו נ/ 1) וכי בעצת רופאיו הפסיק את עבודתו בנאשמת 1 והוא מתפרנס בדוחק. לטענתו לא יעלה בידו לשלם קנס בשיעור משמעותי אלא בכפוף לפריסה משמעותית לתשלומים.

הכרעה

6.

כידוע, העבירות על חוק עובדים זרים נקבעו

כעבירות מנהליות, והקנסות המנהלים שהוצמדו להן הם בשיעורים גבוהים יחסית, ובהיקפים של אלפי שקלים. ניכר, כי בעת שנקבע שיעור הקנס, הדעת ניתנה לכך שהעסקת עובדים זרים בניגוד לדין משיאה למעסיקיהם תועלת כלכלית של ממש, כאשר את המחיר משלם הציבור, ובפרט מקום שלא הייתה הקפדה על כך שעובדים זרים ישובו לארצותיהם עם פקיעת אשרת העבודה. לכל אלה הצטרפה תופעת הפגיעה הקשה בזכויות היסוד של העובדים הזרים, אשר התרחשה בהיקף גדול מצד חלק מהמעסיקים, ופגעה בערכי יסוד של החברה ובדמותה ובתדמיתה של המדינה מפנים ומחוץ. עמד על כך בית המשפט העליון בבג"צ 9722/04 פולגת נ' מ"י עת קבע כדלקמן:

"ההשלכות השליליות של העסקת עובדים זרים הביאו לגיבוש מדיניות ממשלתית שתכליתה לצמצם את תופעת העובדים הזרים הנכנסים לישראל, ולהבטיח יציאת העובדים עם פקיעתו של ההיתר. ההתמודדות נעשתה בדרכים שונות ומגוונות. הוחמרו המגבלות על העסקת עובדים זרים; הוגברה האכיפה על יציאתם את הארץ; והותנו תנאים שמטרתם להחליש את המניעים של המעסיקים לבקש להעסיק עובדים זרים על חשבון עובדים מקומיים." (פורסם באתר נבו)

7.

על רקע האמור אבהיר כי לידי לא ניתן

לחלוק על החומרה שיש בעבירה של אי העמדת תנאי מגורים הולמים, אשר עולה לעיתים כדי פגיעה בצלם אנוש. בעניין זה ראוי להזכיר את קביעתו של בית הדין הארצי לעבודה בתיק ע"פ 18/06 פיבר טכניק נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) שם נקבע כדלקמן:

"אין ספק שמטרות החוק חשובות ונעלות. עובד זר אינו כלי עבודה זמין לעת מצא. עובד זר הוא, בראש וראשונה, בן-אנוש הזכאי לזכויות בסיסיות כעובד וכאדם. העובד הזר, מעצם מעמדו זה, הוא חלש ופגיע. הוא אינו נהנה מזכויות בסיסיות של אזרח במדינה. הוא מנותק ממולדתו, מסביבתו וממסגרת משפחתו. הוא זר במקומו, במקרים רבים הוא נתון לחסדי המעסיק או הגורם שהסדיר את בואו ובתור שכזה הוא אובייקט קל לניצול ולקיפוח. הדרך הנכונה להבטיח את זכויותיו הבסיסיות של העובד הזר היא קביעת נורמות העסקה מחייבות בחקיקה ויצירת מערך של פיקוח ואכיפה על הוראות החוק. לכך נועדו הוראות חוק עובדים זרים ויש לברך על פעולות הביקורת והאכיפה הננקטות על ידי המדינה מכוח חוק זה."

8.

דא עקא, שבמקרים רבים ההרתעה שיוצר

הקנס המנהלי איננה מספקת ואיננה תואמת את חומרת העבירה. במקרה כזה הוסמך תובע לנקוט הליך

פלילי יזום.

אשר על כן, כדבר שבשגרה, מקום שמדובר בהליך פלילי יזום, נקודת ההנחה הלכאורית היא שקנס בשיעור הקנס המנהלי לא יצר את ההרתעה הנדרשת ויש מקום להחמיר בענישה ולקבוע קנס שהוא גבוה מהקנס המנהלי שהיה מוטל.

אבהיר כי אין כל ספק כי ריבוי העובדים שסבלו מתנאי המגורים הירודים, כמו גם ריבוי וחומרת הליקויים שנמצאו במגורים, מהווים נסיבות מחמירות, אשר יש בהן כדי להצדיק החמרה בענישה, ואולם, אינני סבורה כי יש הכרח לקבוע כי מדובר ב-15 עבירות נפרדות. לטעמי, במרבית המקרים ראוי לקבוע כי מדובר במסכת עובדתית אחת (ולא באירועים נפרדים שחזרו על עצמם במקומות שונים ובזמנים שונים), אשר חומרתה נגזרת, בין היתר ממספר העובדים וממספר הליקויים וחומרתם.

9. לפיכך, לטעמי, מקום שמדובר בכתב אישום

יזום הרף התחתון בטווח הענישה לא יכול להיות נמוך מגובה הקנס המנהלי שניתן היה להטיל על הנאשמים, ובדרך כלל אף לא יפחת מכפל הקנס המנהלי. הרף העליון לעבירה יהיה זה הקבוע בחוק כאשר המקום ליתן ביטוי למספר העובדים שנפגעו כמו גם לרמתם הירודה של תנאי המגורים, הוא בטווח שבין גובה הקנס המנהלי (5000 ₪ לעובד) לבין גובה הקנס הפלילי המקסימלי (116,800) כאשר במקרים חמורים (כגון המקרה הזה שבו מדובר בעובדים רבים ובליקויים רבים) ניתן יהיה לפסוק קנס מקסימלי בגין יותר מעבירה אחת.

מן הכלל אל הפרט

10. העבירה שבגינה הורשעו הנאשמים נוגעת לאי העמדת מגורים הולמים לקבוצה גדולה של עובדים, 15 במספר (שישה מהם הובאו לאתר ערב הביקורת, ותשעה מהם הולנו בתנאים הירודים למשך תקופה ארוכה יותר).

11. בהכרעת הדין התייחסתי לליקויים החמורים שנמצאו במגורים, באשר לדידי לא יכול להיות ספק כי מדובר במתחם אשר איננו ראוי למגורי אדם. עניין זה פועל כמובן לחובת הנאשמים. כך גם העובדה שעובר לביצוע העבירה דן (כשנה לפני כן) ביצעו הנאשמים עבירה דומה. אין בידי לקבל את טענת הנאשמים לפיה בשים לב לגודלה של הנאשמת אין מדובר בעבר מכביד שכן ניתן היה לצפות כי מעסיק סביר אשר כבר נמצא בביקורת משנת 2010 כי עובדיו לנים בתנאים בלתי הולמים ינקוט משנה זהירות על מנת להבטיח כי תקלה מסוג זה לא תשנה, ולא ימצא כשנה לאחר מכן מבצע אותה עבירה ממש (העבירה דן בוצעה בחודש דצמבר 2011).

12. מנגד אין להתעלם ממצבו הרפואי הקשה של הנאשם 2 כפי שהוא עולה מהמסמכים הרפואיים אשר הוגשו לתיק.

13. על יסוד כל האמור לעיל, מתוך שנתתי משקל משמעותי לשיקולים הצריכים לעניין החלטתי לגזור על הנאשמת 1 קנס בסך 170,000 ₪ ועל הנאשם 2 קנס בסך 45,000 ₪. הקנס שהוטל על הנאשם 2 ישולם ב-20 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1/11/18 ובכל 1 לחודש.

14. בנוסף, אני מורה כי עד ליום 1/11/18 יחתמו הנאשמים על התחייבות על סך 116,800 ₪ להימנע מעבירה על חוק עובדים זרים, תשנ"א - 1991, בתוך תקופה של שלוש שנים.

15. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 ימים.
16. בהתאם להסכמת הצדדים גזר הדין ישלח אליהם באמצעות הדואר.

ניתן היום, ד' תשרי תשע"ט, 13 ספטמבר 2018, בהעדר הצדדים.